

Паштовая скрынка

Праблему ўзімае чытач

Купіць бы рады... Дзе гарантыі?

Гэтыя два лісты прыйшлі ў рэдакцыю амаль адначасова. Па абавязках службы, — пісала Алена Ільшова з Гомеля, — мне вельмі часта даводзіцца праязджаць праз Жлобін, бываць у ім самім. І кожны раз — назіраць адну і тую ж карціну: цяжкі толькі пад'язджае да чыгуначнага вакзала, а да яго, напярэсткі, юныя нясціды цэлы натоўп з мужчын, жанчын, дзяцей...

Не ведаю, як іншым, мне гэта вельмі непрыемна. Узнікае пытанне, ці бываюць на вакзале прадстаўніцы ўлады, ці бачаць, ці могуць наведзі нейкі парадка? Ёсць жа ў горадзе рынак. Давялося неяк бываць і на ім. Цяцкі з футра ў лепшым выпадку стаць там на газетках ці на політыленавай плёнке, у горшыч — на зямлі. Гэта значыць, на пяску, на траве, на снезе. А купляеш жа, як правіла, дзіцяці.

Падшыла да адной з прадавац, разгледзена тавар. Кажу ёй, што і купіла б, але ж хацелася б хоць нейкіх гарантыі. Жанчына ў адказ са злосцю спытала ў мяне, чаго я сюды прыйшла — нешта набыць ці людзям настроі папсаваць?

Цяцку я, вядома ж, не купіла: пабаялася, бо знаёмая патлумачыла, што мех у ёй яшчэ можа быць якасным, а вось напайныя... З фабрыкі адходы ёруць.

Я ўсё разумею — людзям патрэбны грошы. Але ж ці ўсё роўна, як іх зарабляць, на чым? Па тэлебачанні, у газетках увесь час папярэджаюць: не рызыкуйце — перш чым даць дзіцяці цацку, праверце, з чаго яна зроблена... Але такое ўражанне, што ў Жлобінне гэтага ніхто не чуў, не чытаў...

Не менш катаржычны і аўтар другога ліста сп. Аўранема з пасёлка Чырвоны Хутар Добрушскага раёна. «На беларускай чыгуначцы, — піша ён, — ад прапрацаваў 40 гадоў, але тагожа — у цяжкіх не бачыць ніколі. Побач з намі Чарнігаўская вобласць Украіны. Адтуль — з Гараднянскага і Шчорсаўскага раёнаў да нас пастанова праязджаюць іхны спекулянтны. Гандлююць цукеркамі, абуткам, семкамі, малаком, угнаеннямі, адзеннем і г.д. Транспартная міліцыя ніякай увагі на гэта не звяртае. Мае вяртаты ў іншыя інстанцыі таксама выніку не далі...»

Надзея ў аўтара абодвух лістоў на газету. ...Як паведаміць рэдакцыі наместні старшыні Жлобінскага райвыканкома сп. Шолак, лінейнаму аддзелу Унутраных спраў, заняльнаму цэнтру гігіены і эпідэміялогіі, інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах па Жлобінскаму раёну даручана з'ясцельніць парадкі і прадудленне несанкцыянаванага гандлю на тэрыторыі чыгуначнага вакзала. Пытанне ўзята на кантроль...

Цалкам магчыма, што мэрарпрыемства па навядзенні парадку ў вагонах дызель-цяжкіх распрацуе (а галоўнае — выканае) і Гомельскі аддзел унутраных спраў на транспарце, куды ў чарговы раз звярнуцца кіраўніцтва аддзялення Беларускай чыгуначкі. Ну, насамрэч, не чакаць жа бяды?

БЯДА ДЗЯЦЕЙ — НАША БЯДА

Рэспубліканская дабрачынная акцыя «Спартсмены — дзецям» праводзіцца ўжо ў 22-й раз. Сёлета яна праходзіла ў Баранавічах. У гарадскім Доме культуры знакамітыя беларускія спартсмены, прадстаўнікі нацыянальнага алімпійскага камітэта, спартыўныя клубы, дэпутаты парламента сустрэліся з дзецьмі-сіротамі, малалетнімі інвалідамі і тымі, хто гэтых дзяцей гадуе, узяўшы ў свае сем'і.

Першымі на сцэну падняліся чатыры сем'і, у якіх нарадзіліся траітняты. Ім уручылі багаты падарункі. Хакеісты падарылі па тэлевізару, хоць самі і не прысутнічалі. Іх прадстаўляў дзед Міхаіла Грабюцкага — гультыца з НХЛ.

Марына ПАРКОВІЧ і Ірына АБРАМЧУК з малодшымі дзецьмі.

Затым віталі 15 сем'яў, якія ўзялі да сябе чужых дзяцей. Усе яны атрымалі тэлевізары, мікрахвалевыя печы, DVD-прайгравальнікі, веласіпеды... Прысутных віншавалі дэпутат Палаты прадстаўнікоў Іван Семяненна, дарэчы, гэта ён у свой час выступіў гімнастамі такіх акцый; сказала слова і вядомая гімнастка Марына Лобач, уручыла падарункі прадстаўнікі спартыўных клубыў — таксама спонса-

Фільм жахаў і жах фільма

Думаю зрэдка, як добра цяпер маладым. У тым сэнсе, што кіно — якое хочаш паглядзіць. Зайшоў сабе ў шопік, узяў відэадыск — тут табе і «Тэрмінатар», і «Эмануэль», і «Кін-дза-дза» рэжысёра Гайдая... А вось калі я ў падлеткаў хадзіў, нешта падобнае паказвалі нам апоўначні і то на польскіх каналах...

Я тады фільмы жахаў вельмі любіў. А што да тэлевізара, — ён у нас каларыровы быў, але без навароты. Гэта значыць, калі глядач заснуў (са мной гэта часта здаралася), то апарат трашчаў аж да раніцы (калі маці не выключыць)... Дык вось. Сяджу гэта я некаж, гляджу кіно. Любімае. Як зараз помню: царыца Клеапатра ўжо ператварылася ў ім чорную котку, вось-вось яна скончыла на шыю аквары, каб высмактаць кроў...

Я ўшчыснуў у крэсла і застыў, быццам нежывы. Маці ж у гэту хвілінку рашыла праверыць, ці не сплю я: цыцкае ззду падшыла і за плячо мяне цоп...

Так, як я тады, не крычаў сам Кін-Конг!..

Пошук

Тады — былі мы маладымі

Без малага 50 гадоў прайшло... Мы служылі ў Таліне. Камандзірам часці быў падпалкоўнік Таіраў, намалітам — маёр Раўжын, камандзірам батарэі — капітан Гайкоў...

Пасля службы раз'ехаліся, рассталіся. Па маладосці мне здавалася, што служба прайшла і добра — знайду сабе новых сяброў. У прынцыпе — так яно і выйшла, але ж помняцца і старыя: Федзя Крупіч, Віця Высоцкі і Петручэў былі з Брэстчыны, Міша Кухцінчык — з Оршы.

Вельмі хачу знайсці іх, сазваніцца, «спісашца», даведацца, як іх жыццё, раскажаць пра сваё.

Спадзяюся на вашу газету. Васіль Шалудзенка, тады — камандзір аддлення, 02192 г. Кіеў-192, вул. Юнацтва, 4-17.

Весткі з месцаў

Люксембург стаў бліжэй

Прадстаўнікі дабрачыннай скаўцкай арганізацыі Люксембург наведлі Дзяляўскі цэнтр карэкцыйна-развіццальнага навучання і рэабілітацыі. Яны прывезлі дзецям падарункі, прысмакі і... аўтобус.

Ён абсталяваны пад'ёмнікам, рамямі. Іншымі словамі, прыстасаваны для перавозкі пасажыраў з асаблівамі псіхалогічнымі развіццямі. Гэта дасць магчымасць аказаць дапамогу большай колькасці дзяцей. У тым ліку — падвожчы інвалідаў-калясачнікаў на заняткі лясчэбнай фізкультуры, на масаж.

Трэба адзначыць, што для дабрачыннікаў з Люксембурга гэта не першы візіт у наш горад. Яны дапамагалі мясцоваму школе-інтэрнату, раёнай бальніцы. Вельмі ўдзячны ім і падкалектыўнаму карэкцыйна-развіццальнаму навучанню.

Іосіф ЗАЯЦ.

г. Дзялява.

Згублены дыплом № 156403, выданы ў Уздзенскім ПТВ № 210, і пасведчанне трактарыста HT 001453 на імя Пітроскага Мікалая Аляксандравіча, лічыць несапраўднымі.

СВАЯ СПАВЯ

Апошнім часам у Еўропе ўсё больш гараджан перасяляюцца ў вёску. Такую тэндэнцыю адзначае Харчовае і сельскагаспадарчае арганізацыя ААН. За мяжой жыхароў мегаполісаў у сельскай мясцовасці прыцягваюць здаровы лад жыцця і стабільна высокія даходы. У нас, вядома ж, сітуацыя іншая, аднак не ўсё так песімістычна. У беларусаў не знікае жаданне працаваць на зямлі — кожны год з'яўляецца пэўная колькасць новых фермерскіх гаспадарак. Людзі з горада пераязджаюць у вёску, каб займацца сельскагаспадарчай вытворчасцю. І атрымліваецца нядрэнна. У гэтым пераканаўся падчас нядаўняй камандзіроўкі на Стаўбцоўшчыну...

Сёмы ўраджай

Уладзімір Радзевіч — чалавек аўтарытэтны, да яго меркаванняў заўсёды прыслухоўваюцца. Такую паву і давер, зразумела, трэба было заслужыць канкрэтнымі справамі. А наконт таго, што Уладзімір Піліпавіч заўсёды з душой ставіўся да таго, чым займаўся, ніякіх сумненняў не ўзнікае. Волтыт гаспадаркі і кіраўніку я яго бачыў: пачынаў заатажнікам у калгасе «Засулле», а пасля працаваў на розных пасадах на Стаўбцоўшчыне і ў сталіцы. А як выйшаў на пенсію, таксама не сядзіць, склаўшы рукі, — не такі гэта чалавек. Радзевіч знайшоў сябе ў фермерстве, чым вельмі задаволены.

Сваё гаспадарку Уладзімір Піліпавіч зарагістраваў у 2001-м. Наўваў яе адметна і з густам — «Сула», гэта — малыўнічана рачулка, якая цячэ побач з вёскай Ячонка, дзе жыць Радзевіч разам са сваёй вялікай сям'ёй. Прыток Нёмна, чысценькая — ракаў можна добрых налічыць.

Мясціны выдатныя, нездарма Уладзімір Піліпавіч, як толькі стала магчыма, без асабліва разважанага памяншэння тлумны Мінск на вясковы каларыт. Яго жонка адзюль родам, таму, жартуе Радзевіч, давялося ехаць «у прымы». Пра ўласную справу на зямлі ён даўшо марыў, а ўтэр — сын Уладзімір з пранавомай наконт арганізацыі «сямейнай» фермерскай гаспадаркі. Так усё і закруцілася: спачатку 27 гектараў зямлі ўзялі, пасля да 70 пашырылі плошчы, а цяпер усё 200 апрацоўваюць. «Сула» прайшла праверку часам — як-ніяк сёлета сабралі свой сёмы ўраджай. Месціны спачатку прыгледзіліся: маўлюць, ці атрымаецца ў фермераў разгарнуцца, а як адчулі перспектыву, то і самі пачалі «усур'ёз задумвацца аб уласнай справе. Так у гэтых мясцінах з'явіліся яшчэ дзве фермерскія гаспадаркі — «Навалопле» і «Міхачы» (па назвах тутэйшых урочышчаў). Зямлі ў іх няшмат (адвадзена 36 і 35 гектараў), таму звярнуліся да Радзевіча з прапановай аб аб'яднанні, стварэнні своеасаблівага аграрна-прамысловага «альянсу». Уладзімір Піліпавіч быў толькі «за».

Ідэя стварэння кааператыва некалькіх фермерскіх гаспадарак на чале з больш буйной (у нашым выпадку гэта «Сула») — апраўдана крок, — заўважае Уладзімір Радзевіч. — Зараз мы разам апрацоўваем 280 гектараў зямлі. Меншыя плошчы не прыносяць стабільнага даходу, да такой высоў прышлі прызаванні ў вёску. Справа ў тым, што для апрацоўкі

рэагаванне на сітуацыю на рынку, задавальнаць патрэбы спажывоў. У гэтым няма несумнянна перавага, якую трэба правільна выкарыстоўваць. Ячонскі фермерскі кааператыв займаецца ўсёй «лінейкай» асноўных збожжавых культур. Зразумела, што пад вытворчасць неабходна адладваць рэалізацыю. Тут прыватнікі цесна супрацоўнічаюць з дзяржавай. Радзевіч заўважае: пэўная колькасць фермераў не разгортвае належным чынам сваю справу з-за таго, што не знаходзіць узаемаразумення з раённымі структурамі. Ад гэтага, безумоўна, не шмат залежыць. Як кажа Уладзімір Піліпавіч, для таго каб атрымліваць, трэба заўсёды нешта даваць. Яны актыўна ўдзельнічаюць у раёнай сельгасвытворчасці, таму могуць разлічваць на дапамогу. Фермераў у гэтым плане не «аддзяляюць» ад СВК — паліва, угнаенні і ўсё іншае яны атрымліваюць прапарцыянальна зямельнай плошчы. З суседнімі сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі заўсёды самыя цесныя кантакты і супрацоўніцтва. Прыватнікі маюць дзяржаўныя патрэбы, ад яго выканання не ўхіляюцца, а наадварот — нават перавыконваюць па магчымасці, паколькі гэта выгада, бо, па-першае, маеш гарантыі, а па-другое, можа атрымаць авансы ў міжсезонне. Гэтыя грошы вельмі дарэчы для падрыхтоўкі і правядзення асноўных сельгасработ, а таксама для разлікаў — заробкі фермеры заўсёды выплачваюць за кошт сваіх сродкаў, у кредиты не залазяць. Праўда, для прыватнікаў з Ячонкі праца на зямлі — хутэй, сямейная справа, да вытворчасці прыцягваюць толькі трох наёмных работнікаў (дарэ-

«ТЫ У СЭРЦЫ, МІНШЧЫНА РОДНАЯ!»

У пачатку наступнага года Мінская вобласць адзначыць сваё 70-годдзе. Першая патрыятычная акцыя «Ты ў сэрцы, Міншчына родная!», прысвечаная гэтай падзеі, прайшла на Уздзеншчынне. Слук перахапіў гэтую ініцыятыву і ў канцы тыдня правёў святочныя мерапрыемствы.

У зале Дома культуры Слуцка была арганізавана канцэртная праграма для жыхароў горада і раё-

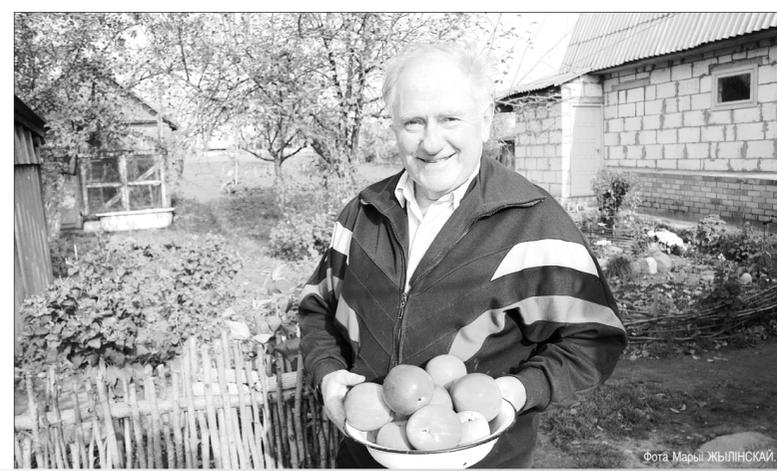
на. Гучалі тут цікавыя звесткі аб гісторыі Слуцка, успаміналіся імёны знакамітых людзей краю, якім былі прысвоены званні Героя Саветскага Саюза і Героя Сацыялістычнай Працы. Было прыемна бачыць маладых хлопцаў і дзяўчат, якія з цікавасцю слухалі ветэрана Вялікай Айчыннай Сяргя Паўлавіча Вараб'ева, які прагрэсіўна выказваўся наконт жыццёвых інтарэсаў моладзі: «Вашыя мерседэсы

абавязкова ў вас будуць! Толькі трэба імкнуцца. Ёсць такое слова — праца. Яна дапамагае вам здзейсніць любіма мары!»

Павітаў Слуцк прыехалі госці з Мінска. Кранальныя песні выканалі лаўрэат фестывалю сучаснай народнай песні Жана Піваварана, «папуры» са сваёй песень выканалі кампазітар Эдуард Зарычкі, вершы чытаў старшыня Мінскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі, першы наместні старшыня Беларускага саюза журналістаў Рыгор Сакалоўскі. Мінская абласная арганізацыя «Беларускае таварыства «Ведь» падарыла слукцаў бібліятэцы цікавыя кніжкі. У свяце ўдзельнічалі і творчыя калектывы Слуцка, была арганізавана выстава вырабаў народнай творчасці.

— Вельмі прыемна, што сабралася амаль поўная зала, — адзначыў старшыня Слуцкага райвыканкома Аляксандр Драко. — Наш раён заслужыў гэтае свята! Бо мы — адны з першых, і спадзяюся, сваю пацішыю не страцім! Жадаю паспеаху і дабраўты ўсёй Мінскай вобласці!

Марына БЕГУНKOBA. Фота аўтара.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

ПЕНСІЯНЕР З ЯЧОНКІ СТВАРЫЎ КААПЕРАТЫЎ ФЕРМЕРАСКІХ ГАСПАДАРАК

чы, іх заробатная плата ў сярэднім складае каля мільёна рублёў. Між тым, аб'ёмы невялікія: сёлета фермеры здалі ў лік дзяржаўнаму заказу 135 тон рансу, 105 тон жыта і 106 тон грэчкі. Апошняй культурай займаюцца першы год, вопыт аказваўся ўдалым, таму думаюць працягваць.

«Булбяная» зямля. Аднак напэўна, галоўнай сельскагаспадарчай культурай, вырощаннем якой займаецца фермерскі кааператыв, з'яўляецца бульба. Прыватнікі зрабілі стаўку на «другі хлеб», пад які адведзена даволі вялікая плошча — каля 40 гектараў. Працавалі з дзевяці гатункамі, у тым ліку з зямляўсельскай. Аднак лепш за ўсё праявіў сябе ачыненны «Брыз». Сёлета гэтым гатункам засадзілі восем гектараў і не памыліліся — калі ў сярэднім збіралі па 280 цэнтнераў бульбы з гектара, то «брызгаўскія» палеткі далі па 345 цэнтнераў. «На выхадзе» ўсёго атрымалася 1,1 тэртонаў «другога хлеба». Для фермерскай гаспадаркі, як я лічу, аб'ёмы вельмі прыстойныя. Аднак чаму неманіта бульба?

— Тут доўга меркаваць не выпадае: нашы землі каміястныя, клопаты з іх апрацоўкай шмат, аднак яны сапраўды булбяныя, — кажа Уладзімір Радзевіч. — Пры належным доглядзе прай любым надвор'ем магчыма атрымаць добры ўраджай. І ніякага я тут не бачу «рызыкавага земляробства». Рызыкай заўсёды можна кіраваць — праз варыяцыйна гатункаў, праз прымяненне тэхнікі.

Дарэчы, пра тэхніку. Нездарма дзве мясцовыя фермерскія гаспадаркі звярнуліся да Радзевіча з прапановай аб сумеснай працы. У «Суль» вялікі тэхнічны парк. Створана ўсё неабходнае

«ўзбраенне», бяспрэчна, шмат у чым дзякуючы сыну Уладзіміра Піліпавіча — таксама Уладзіміру. Па спецыяльнасці ён інжынер-механік, у свой час скончыў інстытут механізацыі. Пэўны час працаваў па спецыяльнасці, пасля ўзнаўляў сельгаспрадпрыемства ў Дзяржынскім раёне. Меў магчымасць «асесці» ў сталіцы, але ў мегаполісе не прыжыўся і вярнуўся ў вёску.

Яго веды тут прыйшліся дарэчы — вялікая колькасць тэхнікі, якая працуе на фермерскіх палетках, дагтуль у шэрагу выпадкаў проста «стаяла пад плотам». А цяпер яна, што называецца, у справе — той жа аўтобус набылі за 1 млн рублёў, аднавілі і зараз выкарыстоўваюць для падвозу людзей (напрыклад, на копыцы бульбы ў фермераў працавала да 90 чалавек). Такая работа даволі выгадная — за дзень чалавек зарабляе 30 тысяч рублёў альбо 100 кілаграмаў бульбы (як захоча).

Мясцовыя жыхары могуць набыць у фермераў «другі хлеб» для спажывання, а таксама на насенне (заўсёды ў якасці добрага гатунку). Тутэйшым ветэранам бульба дастаўляецца бясплатна! Летас фермеры з Ячонкі такім чынам адгратулі чатыры тоны, сёлета таксама ўсе зайаўці заслужаны людзей выканалі. Магчыма, яшчэ і з клаўстай дапамогуць, яна сёлета багата ўрадзіла. Пасадзілі няшмат (каля 1,5 га), затое сабралі па 800 (1) цэнтнераў з гектара. Усё садавіна і агародніна карыстаецца вялікім попытам — цяпер самы час рабіць нарыхтоўку на зіму. Для 68-гадовага Уладзіміра Піліпавіча восені і сапраўды шчодрая атрымалася — залатая пара...

Мікалай ЛІТВІНАЎ. Стаўбцоўскі раён.

Хозяйственный суд Могилевской области 6 ноября 2007 года в 14-00 путем проведения публичных торгов продает арестованное имущество РУП «Могилевхлебпром», расположенного по адресу: г. Могилев, ул. Левая Дубравенка, 28 (центр города) рыночной стоимостью 1 482 454 060 руб. с НДС:

Table with 2 columns: Наименование объекта оценки, Рыночная стоимость руб. (с НДС). Lists various real estate and equipment items for sale.

Лицо, желающее принять участие в торгах, обязано дать подписку о том, что нет препятствий, предусмотренных законодательством, для приобретения имущества, и внести на депозитный счет хозяйственного суда № 3642910890659 в филиале 700 ОУ АСБ «Беларусбанк», г. Могилева, код 536, УНП 700233927, сумму в размере 10 процентов оценки стоимости продаваемого имущества. Сумма, внесенная лицом, купившим имущество с торгов, зачисляется в счет покупной цены. Остальным участникам торгов предварительно внесенные ими суммы возвращаются после окончания торгов, если иное не установлено законодательством.

Торги состоятся в хозяйственном суде Могилевской области (г. Могилев, ул. Первомайская, 85, к. 242). За справками обращаться по тел. 32 70 52.

Рубрыку вдзе Ваяццяна ДОУНАР.

з калегаў, убачылі, рукі памые і пайшоў... А вада цячэ сабе. Хоць ты някыду прыстаў...

Абышося, аднак, — выпадак памог. Усім калектыўным фірмачым тым у рэстаран падаліся, 8 Сакавіка адзначыць. Пасядзець — за добрым сталом, у акружэнні прыгожых жанчын — язькі разважыліся. «Па душах» гавораць таму «шкодніку»:

— Вось ты — харошы чалавек. Ва ўсім... А самае элементарнае — чамусьці не робіш.

— Што гэта? — не сцямы спачатку ён... Калі ж дайшло, не ведалі хлопцы, смяюцца ці плакаць. Высветлілася, што марнатраўца той, мякка кажучы, вельмі не бедны — машына (і нават не адна), шыкоўная кватэра ў цэнтры...

Дык вось — краны ў той кватэры — найноўшыя. І працуюць так: падстаўляюць рукі ці посуд які, — цячэ вада, прыняў — не цячэ. Проста і зразумела, галава не баліць. Яна — думае. Думае, аб тым, як грошы зарабляць... Альбо, як патраціць. Карацей — аб тым, аб чым трэба думаць, а не аб тым, ці выключыў кран.

Наталія ШВЕДАВА, г. Мінск «Хуткая» памога...

Бабя, пра якую хачу раскажаць, жыла ў суседняй вёсцы. Сэрца кеўле мела, таму лемі — заўжды навіна пра сабе. Прычым выбрала сабе адмыслова — валадарзіць на дробныч цукру нальце і ў кішэнку. Сэрца пацісне, крый Бог... — цукры той дастане, пасмоква, глядзі, і акрыяла ўжо.

Шмат разоў так было, але адзіно... Карацей — халіла бабульку за сэрца. Ды так, што і абсела. Просьта на вуліцы.

Сама б, мо, седзячы, і лекі свае дастала, кабета ж тут «хуткую» прынесла: алега адна з краны ішла, — сумкі вобзём і да яе:

— Аёчкі, а што ж гэта з вамі?! Бабяца на кішэнку паказвае і шэпча ёй: — Дастань... Цукрык... У рот пакладзі...

Жанчына шась у тую кішэнку, драбкок дастала. Падумала яшчэ, што вельмі ж ён брудны — каб не бабку ратаваць, ніколі б не з'ела. А так — хоп яго ў рот... скрумкала. Бабка згледзела, шэптам ёй: — Мне-е, — і вочы падкаціла...

На шчасце бабіна суседка з-за плоту выйшла. — Цукру! Хутчай! — загадала ёй ратавальніца.

А калі б і не, тая сама здагада-лася — усё, што трэба прынесла. Ачуняла бабуля, аддыхалася...

Ведаецца, што адразу зрабіла? Вочка прыжмурыла і той «хуткай» з'едліва так выдала: — А я ж бачыла — ты мой цукры з'ела...

Так што ратавальніца зганяла пачынам дамоў, набрала тых драбчочкаў цэльна прыгаршчы, бабулі прынесла. Кажа: — Наце, паліце і сваім валакардзінькам і палажыце па тры штукі ў кожную кішэнку. Бо ці мала што...

Соф'я КУСЯНKOBA, в. Лучын, Рагачоўскі раён Што скажа Ганна?

Згодна з тлумачальным слоўнікам, бясёда — гэта збор расцей з пачаткунак. А які збор, які пачаснуў у нашых людзей без гарэлкі? Вось і той без яе, на халь, не абшоўся: адзін з мужыкоў досыць добра намурзаўся, а жонкі баўся. Устае з-за стала, каб дамоў за-

паўці (пакуль «не развезла»), а дружбажыкам — застольнікам, крывада ж — кідае... Чого добрага і іх могуць папярэсць...

Расшлі з яго пасмяяцца. — Якая з жыўёл самая цяжкая? — пытаюцца, а самі думаюць: прамаўчыць, — пасмяяецца, што дурны, не ведае, пачне штосьці ляўпці, — таксама не спусціць.

Саўка ж — п'яны-п'яны — а роўму не страціў — паглядзеў на іх ды адказвае: — Я, браткі... Я самы цяжкі. — Чаму гэта? — А-а... Вы не бачыце — зямля пада мною аж хістаецца, ледзьве трымае.

Глядзячы на яго дружбажкі, не ведаюць, што далей казаць, разгубіліся. А Саўка, мілы, устаў і пайшоў дадому, да Ганны сваёй. «Ад адыёна адрахаўся, я дамуй па дарозе. — Каб яшчэ як аджонкі...»

Канстанцін КАРНЯКО, г. Віцебск Народныя кантроль у дзеянні

Гэта, мо, і не важна, але ж скажу, што на свет з'явіўся ў радзільні пры трацірай клінічнай бальніцы; мама казала, на трацім паверсе. А вось адтуль — мяне прывезлі на першую, у дзядульну хрушчоўку. Некалі яна двухпакаёвая была, але адзін пакой потым перагарадзілі. Атрымаўшы — тры. У нашым — восьм метраў плошчы. Без акая...

Мушыц, таму, да вокнаў я, маля, пішчаныяй лезла. Цікава ж было: вуліца там, пад носам — машыны носыцца, людзі ходзяць. Многія ўміхаліся мне, падміргвалі, а суседзі нават забаўлялі, частавалі мяне праз фортку.

А. ВАШКЕВІЧ, г. Мінск Рубрыку вдзе Ваяццяна ДОУНАР.

...з адтэрміноўкай?

У Беларусі плануецца ўвесці адзіны «стандарты бяспекі» для ўсіх грамадзян незалежна ад таго, заняты яны па працоўных дагаворах ці па дагаворах падряду. Пры гэтым, на думку ўдзельнікаў выязнаго пасяджэння пастаяннай камісіі па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, колькасць няшчасных выпадкаў па вытворчасці і прафесійных захворваннях можа прыкметна зменшыцца пасля прыняцця новага Закона «Аб ахове працы» і змянення крыніцы фінансавання датарміновых пенсій.

Кіраўні — яшчэ не ўсё

Калі ў 1993 годзе на вытворчасці адбывалася прыкладна 20 тыс. няшчасных здарэнняў, то летась — ужо каля 4 тыс. Адначасова ў некалькі разоў зменшылася колькасць «працоўных» індэндыцтва з цяжкамі і смертнымі наступствамі.

На першы погляд, зручы тэма відэачыны. Аднак, на думку начальніка ўпраўлення аховы і дзяржаўнай экспертызы ўмоў працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Леаніда Граковіча, статыстыка не павінна ўводзіць у зман. Літаральна штогод праверкі выяўляюць прыкладна 300 тыс. самых розных парушэнняў законодаўства аб працы і правілаў тэхнічнай бяспекі, а паказчыкі вытворчага траўматызму ў Беларусі застаюцца больш высокімі, чым у развітых еўрапейскіх краінах. Так, летась пры выкананні сваіх прафесійных абавязкаў у нас загінуў 241, а ў студзені — верасні сёлета — 163 работнікі. І, як правіла, ахвярамі сталі людзі ў яшчэ маладым узросце, што аказалася значным «ударам» па дэмаграфічнай сітуацыі ў цэлым.

Да таго ж кожны «працоўны індэндыт» мае сур'ёзныя эканамічныя наступствы. Толькі страхавыя выплаты грамадзянам, якія пацярпелі на вытворчасці, складаюць 155 млрд рублёў. Прычым гэта без уліку так званай «страчанага выгады». Паводле самых сціпых ацэнак, заўчасная смерць аднаго работніка наносіць урон айчынай гаспадарцы як мінімум на 75 тыс. долараў.

Спраўды, прычынай значнай часткі няшчасных выпадкаў стала кепская арганізацыя вытворчасці. Праўда, адначасна Леанід Граковіч, па апошні час доля выпадкаў траўматызму, віну за якія адначасна можна ўскласці на наймальнікаў, зменшылася з 30 да 17 працэнтаў. Затое да тых жа 30 працэнтаў павялічылася ўдзельная вага індэндытаў у выніку віны саміх падпрэльнікаў. І ў тым ліку ў сувязі з парушэннямі працоўнай дысцыпліны. Нягледзячы на больш жорсткія меры, менавіта апошняе пытанне застаецца адным з найбольш «балючых». Дастаткова сказаць, што на

на ахову працы ў канкрэтных рэгіёнах і галінах. Бо пакулы сітуацыя вынікае неадначасна. І калі ў сярэднім на бяспеку работніка прамысловасці штогод выдзяляецца каля 300 тыс., то на работніка сельскай гаспадаркі — усяго 8 тыс. рублёў.

Пункт адліку — стаж

Ахова працы — гэта ў любым выпадку грошы. Разам з тым які правіла выдаткі акупляюцца з лішкам. Праблема на вытворчасці могуць цягнуць за сабой не толькі выплаты страхавых кампенсацый работнікам, але і кампенсацыі... маральнага ўрону. Да гэта, падобныя іскі падаюцца неспрэчна на наймальнікаў. А самі «маральныя прэтэнзіі» часам вымараюцца ў даволі значных сумах — 30—50 млн рублёў.

Зрэшты, калі патрабаванні кампенсацыі маральнага ўрону ўсё ж можна аднесці да катэгорыі выключных выпадкаў, то іншы напрамак «незапланаваных» выдаткаў падпрэемстваў з неспрыяльнымі ўмовамі працы жукта сама нормаў. Гэта адбываецца пасля прыняцця новага Закона «Аб прафесійным пенсійным страхаванні». І, дарэчы, разгледзена ў другім чытанні павінен працэдуры сёлета — прыкладна ў лістападзе.

— Законпраект прадугледжвае норму, паводле якой першад ад выхду на датарміновую пенсію і да дасягнення чалавекам агульнаўсталяванага пенсійнага ўзросту будзе аплачвацца не за кошт агульных сродкаў Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва, а за кошт дадатковых узносаў «шкодных» падпрэемстваў і арганізацый, — распавядае член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы, сацыяльнай абароне, справах ветэранаў і інвалідаў Іван Талкачоў. — Словам, патрабаванні бяспекі стануць аднолькавымі для ўсіх.

Праект закона таксама вызначае, што ўсе кіраўнікі арганізацый павінны будучы праісці спеваабавязаны курсы «вытворчай бяспекі», а таксама стварыць службы аховы працы. Праўда, якраз тут узнікае праблема іншага плана — прафесійнай падрыхтоўкі. Зараз тут зроблены толькі першыя крокі, таму даводзіцца канстатаваць як факт: з амаль 7 тыс. інжынераў па ахове працы, якія працуюць непасрэдна на падпрэемствах ужо зараз, дыпламы маюць ужо 150 чалавек.

Між тым, мяркуючы ў Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны, прыняцце закона падштурхне не толькі да больш актыўнай падрыхтоўкі спецыялістаў, але і стане падставай для павелічэння выдаткаў

ДА МАЯ КВАТЭРЫ ПАТАННЕЮЦЬ НА 20 ПРАЦЭНТАЎ

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

Цэны стацьця да апошняга

Прапану сёння на сталічным рынку такая колькасць, што ў кліентаў ёсць магчымасць выбіраць жыллё ў любым мікрараёне і любы тып кватэры. Разам з тым істотны адкат попыту сур'ёзна спалоўна толькі частку прадаўцоў, а астатнія з вялікімі цяжкасцямі пагаджаюцца скідаць цену і працягваюць чакаць менавіта сваіх пакупнікоў. Аднак па апошні месяц прыкладна ў 30 працэнтах прапану на продаж назіраецца невялікая карэкцыя ценяў па раней выставленых кватэрах. Карэкцыю цягнуў адбываецца ў амаль непрыкметных памерах, але яна ўжо ёсць. З другога боку, жыллё ў элітных дамах і ў прэстыжных раёнах Мінска часам можа нават даражэць.

Тэндэнцыі на патанненне жылля робяцца больш відэачымымі пры ажыццяўленні рэальных здзелак. У асобных выпадках прадаўцы скідаваюць цену на 2—3 або нават на 5 тысяч долараў. Аднак першапачаткова кватэры сёння прапануюцца па даволі вялікіх кошце. Так, сярэдні кошт квадратнага метра жылля ў аднакаб'яковых кватэрах зараз складае 2096 долараў, а кватэры каштуюць прыкладна 70—71 тысяч долараў. Самая танная аднакаб'яковая кватэра ў не лепшых мікра-раёнах сталіцы на верхніх і першых паверхах прапануюцца за 58—60 тысяч долараў. Аднак па такім кошце прапануюцца выключна «хрушчоўкі» або кватэры ў вельмі старых дамах з маленкай жыллой плошчай і зусім маленкай кухняй.

Двухкаб'яковыя кватэры сёлета таксама дасягнулі свайго максімальнага кошту. Сярэдні кошт квадратнага метра жылля ў такіх кватэрах складае 2031 долар, а сярэдні кошт кватэры трымаецца каля 95—96 тысяч долараў. Зусім дзёрнага па якасці «вушкі» можна сёння купіць за 70—75 тысяч долараў, аднак гэта будзе жыллё з агульнай плошчай не больш як 38—44 квадратныя метры.

Да новага года

цэны будуць стацьця

На думку Мікалая Праслапавы, у бліжэйшыя два месяцы істотнага патаннення на другасным рынку сталічнага жылля не будзе. Не чакаюць у гэты час спецыялісты і актывізацыі на другасным рынку. Патэнцыяльныя пакупнікі будучы і надалей адмаўляцца набываць такое дарагое жыллё, бо ў іх няма таіх вялікіх грошай, а крэдыты на набыванне кватэры ў банкаў для насельніцтва застаюцца вельмі дарагімі.

Да мая кватэры патаннеюць на 20 працэнтаў

Калі сённяшнія тэндэнцыі будучы развіваюцца згодна з існуючым алгарытмам, то эксперты прагназуюць, што ў май цену на кватэры на другасным рынку жылля могуць знізіцца прыкладна на 15—20 працэнтаў. На думку Мікалая Праслапавы, развіццё падзей на другасным рынку жылля сталіцы будзе залежаць ад многіх агульнаэканамічных фактараў у краіне, найперш — ад памераў заробкаў сярэдняга класа грамадзян, ад умоў атрымання крэдытных рэсурсаў на будаўніцтва і набыванне жылля, ад магчымай міграцыі ў сталіцу багатых людзей з іншых рэгіёнаў Беларусі або нават з суседніх дзяржаў. Акрамя гэтага, цену на жыллё залежаць ад ваганняў ценяў на нафту, ад памераў інфляцыі, ад эфектыўнасці развіцця эканомікі краіны.

Сяргей КУРКАЧ.

Па той бок прылаўка

НА КАМАРОЎКУ

Калі зараз хто з мінчан не можа знайсці ў магазінах побач з домам айчынай цвёрдыя сыры, пра дэфіцыт яшчэ ў гандлі мы наядуна паведамлялі, шлах ямы — на Камароўскі рынак. Тут асартымент гэтага прадукту харчавання дастаткова шырокі, нейкіх асаблівых чэргаў не назіраецца, ды і цену — ад 10,5 тысяч рублёў за кілаграм — па церапершнім часе (з улікам падаражання, пра што мы таксама пісалі) на яго можна лічыць цалкам прымальнай.

Тушкі курэй, калі ўжо прыехалі на Камароўку за нечым, таксама адначасова лепш бразут, бо будзе каштаваць танней, чым у мікра-крамах і нават на рынках у мікрастараках гарада. Да прыкладу, на некаторых гандлёвых кропках ад тушкі кабарэўскіх гэткі прадукт можна набыць па 6,3 тысячы рублёў за кілаграм. Эканомія складае недзе каля тысячы рублёў з кілаграма.

Дэфіцыту алію зараз, на шчасце, няма. Ішае пытанне — кошт. На Камароўцы яго можна купіць за 4,2—5,5 тысячы рублёў за літровую бутэльку. Па вялікім рахунку, прыкладна такія ж цэны на алію зараз і на іншых рынках гарада. Азіная заўвага: з прылаўкаў практычна зніклі яшчэ наядуна добра вядомыя маркі гэтага харчовага прадукту (кшталту «Алейны», «Каралеўскага» і інш., якія адносіліся да сярэдняга цэ-

навага дьяпазону; яшчэ ў канцы лета такі алей каштаваў каля 2,5—2,6 тысячы рублёў за літровую бутэльку). Зараз на паліцах пераважае прадукцыя з малавядомымі раней для многіх назвамі, хоць калі шчыра, на гэта ўжо амаль ніхто і не звяртае ўвагі — бяруць па магчымасці найбольш танны прадукт.

Зараз — «сезон» на рыбу. На Камароўскім рынку адборны карп каштуе 5380 рублёў за кілаграм, крыху «працейшыя» ідзе па адной цене з таўсталоікам — каля 4,4 тысячы рублёў (да прыкладу, у магазінах замарожанае філе карпа каштуе каля 8 тысяч рублёў за кілаграм). У мінюльня выхадцы на рынку можна было набыць і карасікаў па даволі прымальнай цене — 2,7 тысячы рублёў за кілаграм.

Цікавая сітуацыя назіраецца зараз на Камароўцы з аграаднойна-

25 кастрычніка 2007 г. ЗВЯЗДА

Султаноглу развітваецца з Беларуссю

Кіраўнік прадстаўніцтва ААН у Мінску Джыхан Султаноглу, ці згодна з ААНайскай лекскай, рэзідэнт-каардынатар Арганізацыі Аб'яднаных Нацый у Беларусі, завяршае сваю місію ў нашай краіне. З гэтай нагоды адбылася яе сустрэча з прэм'ер-міністрам Беларусі Сяргеем Сідорскім.

У час размовы кіраўнік урада адзначыў асабстыя влікі ўклад Джыхан Султаноглу ў справу рэалізацыі праграм і мерапрыемстваў ААН у нашай краіне. Дарэчы, аб'ём фінансавання гэтых праграм пераўравае 100 млн долараў ЗША. Апошнія дні працы Джыхан Султаноглу супалі з дзвюма датамі: святкаваннем Дня ААН, якая была створана ў 1945 годзе, і 15-годдзем заснавання прадстаўніцтва ААН у Беларусі. Джыхан Султаноглу, турчанка на нацыянальнасць, працавала ў нас тры з паловай гады. Пры яе непасрэдным удзеле былі рэалізаваны дзесяткі цікавых і карысных праектаў. Сярод іх, напрыклад, па барацьбе з гандлёвым жанчынам, СНІДам, праграмы па экалогіі. На сустрэчы з прэм'ер-міністрам С. Сідорскім яна, у прыватнасці, сказала, што за апошнія гады ўдалося значна пашырыць дзейнасць агенцтваў ААН на тэрыторыі нашай краіны. Джыхан Султаноглу ўжо ў лістападзе гэтага года зойме высокую і адказную пасаду ў цэнтральным апарате штаб-кватэры ААН у Нью-Йорку — намесніка дырэктара Рэгіянальнага бюро развіцця ААН у краінах Еўропы і СНД.

Леанід ТУГАРЫН.

У ААЭ абмяркоўваюць магчымасць адкрыцця ў Беларусі дыпламатычнага прадстаўніцтва

Дыпламатычнае прадстаўніцтва Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў, магчыма, будзе адкрыта ў Беларусі. Гэта і іншыя пытанні абмеркаваў Дзяржаўны сакратар Савета Бяспекі Беларусі, кіраўнік работчай групы па развіццю двубаковага супрацоўніцтва краіны і ААЭ Віктар Шэйман у час сустрэчы 23 кастрычніка з наступным прынцам Абу-Даі, намеснікам Вярхоўнага галоўнакамандуючага Узброенымі Сіламі ААЭ шахімам Махамедам Бен Зайдом Аль Нахяянам. Як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў прас-цэнтры Дзяржаўнага сакратарыята Савета Бяспекі Беларусі, перагаворы прайшлі ў ходзе афіцыйнага візиту Віктара Шэймана ў Аб'яднаныя Арабскія Эміраты. Шэйху Махамеду перададзена сабастае пасланне Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэвіча.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «БЕЛОРУССКИЙ БАНК РАЗВИТИЯ И РЕКОНСТРУКЦИИ «БЕЛИНВЕСТБАНК» УВЕДОМЛЯЕТ

о закрытии 07.12.2007 года Славянского отделения в городе Минске ОАО «Белинвестбанк» (код 834) с созданием на его базе отделения № 526 г. Минск ОАО «Белинвестбанк» (решение Наблюдательного совета банка от 19.07.2007 г., протокол № 39).

Активные и пассивы закрываемого отделения передаются на баланс ОАО «Белинвестбанк» (код 739), что обеспечивает полное, своевременное и неукоснительное исполнение всех обязательств ОАО «Белинвестбанк» перед вкладчиками и кредиторами.

Все ранее заключенные с физическими лицами договоры банковского вклада (депозита), текущего банковского счета, банковского кредита и иные продолжают действовать на тех же условиях.

па сыры, курэй і гуркі

Так, прыкладна да аднолькавай цене — тысяча рублёў за кілаграм — можна набыць і капусту, і моркву, і цыбулю (апошняя патаманела недзе на 500 рублёў). Выбар — выдатны. Хоць, нагадаем, адзін качан капусты ці кілаграм морквы варта купіць побач з домам, там і цена можа быць 800—820 рублёў. Ружовае салатная цыбуля каштуе даражэй — 2—2,5 тысячы, прыкладна столькі ж прасяць і за перакінную капусту, якой на рынку не менш, чым белаканчанай. А вось цявятная капуста з Польшчы ацёньняваецца значна даражэй — па 4 тысячы рублёў за кілаграм. Буракі на рынку можна купіць па 800 рублёў, што на 200—500 рублёў менш, чым было некалькі тыдняў таму. Бакажаны за апошні час крыху «падрадзлі» ў цене і зараз за іх прасяць ужо 3,5 тысячы рублёў. Салодкі перац цыпер стабільна каштуе 2,5 тысячы за кілаграм.

Выбар памідораў даволі вялікі. Грунтовыя таматы з парнікоў ідуць па 2,5—3,5 тысячы рублёў за кілаграм (дарэчы, смачныя). Ждановіцкія і кашуючы даражэй — 4 тысячы, і на смак, падаецца, не вельмі. Асартымент агурку, зразумела,

Сяргей СТАРЫНАЎ.

Парламент ухваліў амністыю...

(Заканчанне. Пачатак на 1-й стар.)

Гэта павінна паспрыяць таму, што «суддзяніна будучы імякнуча пакрыць шкоду, нанесеную арганізацыям і грамадзянам».

Усё па амністыі плануецца выдзяліць каля 1680 чалавек з папраўчых устаноў закрытага тыпу і каля 850 — з устаноў адкрытага тыпу.

Заканпраект (прыняты ўчора ў двух чытаннях), у прыватнасці, прадугледжвае вызваленне непаянагадовых грамадзян, цяжарных жанчын, жанчын і адзіночкіх мужчын, якія маюць дзяцей ва ўзросце да 18 гадоў, асобу пенсійнага ўзросту, інвалідаў 1-й і 2-й групы, хворых на актыўную форму туберкулёзу шэрагу стадыі, хворых на анкалагічны захворванні і СНІД у позніх стадыях у выпадку, калі пера-лічаныя асобы ўчынілі злачынствы, якія не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі альбо адносяцца да катэгорыі менш цяжкіх.

Амністыя распаўсюджваецца

таксама на асобу, якія пакараны абмежаваннем волі, а таксама на асобу, якія пакараны пазбавленнем волі на тэрмін да шасці гадоў, калі на дзень уступлення ў сілу закона яны адбылі не менш за адну трэць тэрміну пакарання. Гэта датычыцца асобу, якія ўчынілі злачынствы, што не ўяўляюць вялікай грамадскай небяспекі альбо адносяцца да катэгорыі менш цяжкіх.

Дакумент таксама прадугледжвае, што падлягаюць вызваленню асобы, якія ўчынілі злачынствы супраць уласнасці (крадзеж, махлярства, прывасечанне або растрата, крадзеж з дапамогай камп'ютэрнай тэхнікі), за выключэннем тых, хто ўчыніў злачынствы ў складзе арганізаванай групы (яны могуць быць вызвалены, калі на дзень уступлення ў сілу закона яны адбылі не менш пера-лічаны тэрмін пакарання), а таксама падлягаюць вызваленню некаторыя іншыя асобы.

Выступаючы падчас абмеркавання законпраекта, намеснік кі-

раўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Наталія Пяткевіч заявіла, што летась камісія па памілаванні неадназначна надзвычайную колькасць зваротаў адносна жанчын, якія знаходзяцца ў месцах пазбавлення волі і маюць дзяцей ва ўзросце да 18 гадоў, а таксама іхныя кшталты стаць мамі. Наталія Пяткевіч дадала, што выступала супраць уключэння ў законпраект нормы аб амністыі жанчын з дзецьмі. Яна лічыць, што такім маж «да-вярцаць дзяцей проста небяспечна». Тым не менш такая норма прысутнічае ў ім.

Новыя Правілы арфаграфіі — пераходка «тарашкевіцкі»

Учора дэпутаты ўхвалілі таксама ў першым чытанні праект Закона «Аб Правілах беларускай арфаграфіі і пунктуацыі». Паводле слоў міністра адукацыі Аляксандра Радзькова, які прадставіў аўдамент, законпраект забяспечыць стабільнасць у сферы адукацыі пры выкарыстанні мовы, а таксама адзіны стандарт пры выкарыстанні мовы на стэронаках перыядычнага друку. Асобна міністр падкрэсліў, што дакумент «з'явіцца дзейным сродкам спынення практычна непрадуктыўнага і нават супрацьзаконнага ўжывання ў перыядыцы» Беларускага дэрфарменнага правапісу 1933 года («тарашкевіцкі»).

Заканпраект павінен уступіць у дзеянне з 1 верасня 2010 года. Паводле слоў Аляксандра Радзько, да гэтага часу павінны быць унесены неабходныя змяненні ў вучэбныя наладжожнікі і школьныя падручнікі. Новая рэдакцыя Правілаў, на думку міністра, з'явіцца «найбольш аптымальнай у сённяшніх умовах і адпавядае патрабам сучаснай моўнай практыкі».

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

У пачатку лістапада ў Мінску адбудзецца Першы з'езд вучоных Беларусі. Мерапрыемства падобнага ўзросту прайдзе ў нашай краіне ўпершыню. Падрабязней аб працэсе падрыхтоўкі да з'езда, а таксама аб асноўных пытаннях, якія плануецца абмеркаваць на ім, мы папрасілі расказаць рэктара Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта, старшыню Савета рэктараў члена арганізацыйнага камітэта па падрыхтоўцы да правядзення з'езда Уладзіміра ШЫМБАВА.

У нас раней праблематыка, звязаная з навуковай і інвацыійнай дзейнасцю, хоць і была актуальнай, аднак не знаходзілася на прыраднай пазіцыі. Сёння сітуацыя прычыпцова змянілася. Гэта абумоўлена працэсам глабалізацыі, якія сталі найважнейшым фактарам развіцця і грамадства, і эканоміі. Змяняецца сама структура валавога ўнутранага прадукту. На першы план выходзіць вытворчасць з дапамогай сферы паслуг (і для насельніцтва, і — у большай меры — для рэальнага сектара эканоміі). У развіцці ў прамысловых адноснах краінах яе доля дасягае 80 працэнтаў (для параўнання: на прамысловасць «прыпадае» 18—20 працэнтаў). А тлумачэнне гэтаму простае: сфера паслуг сёння самая даходная, прыбытковая сфера. У Беларусі таксама неабходна актывізаваць гэтыя працэсы, а зрабіць гэта без адпаведнага развіцця навуцы, інвацыійнага ўспрымання рэальных сектараў эканоміі вынікае навукова-даследчай работы практычна немагчыма. Вось чаму ўзнікла неабходнасць у правядзенні з'езда вучоных. Больш за тое, змяніўся характар сацыяльна-эканамічнай сістэмы і грамадства ў цэлым: свет перайшоў да пост-індустрыяльнай фазы. Стаўка рошца на праграмы прадукту, на інфармацыйнае забеспячэнне, на нанатэхналогіі і г.д. Кардэці кажуць, на ўсе накірункі, звязаныя з навукаемістай вытворчасцю.

Для нашай дзяржавы велькіе значэнне мае экспертны патэнцыял. Краіна бедная на прыродны выкапні, і асноўныя сродкі мы заробляем за яе межамі. Значыць, наша прадукцыя павінна быць канкурэнтна-здольнай. А нават такіх невялікіх краінаў Паўночнай Еўропы, як Фінляндыя, Швецыя знаходзяцца ў рэйтынгу канкурэнтаздольнасці на першых пазіцыях. А, напрыклад, Германія і Францыя — развіццям прамысловым аспекце дзяржавы — крыху ім

саступаюць. Справа ў тым, што Швецыя і Фінляндыя затрачваюць на развіццё навукі значна больш сродкаў (Швецыя — 4,2 працэнта ад ВВП, Фінляндыя — 3,7). А вось у Германіі і Францыі гэты паказчык складае ўсяго 2,5 працэнта.

— А ў Беларусі які працэнт адлічэнняў на навуку? — У нас на навукова-даследчую і канструктарскую работу выдаткоўваецца 0,8 працэнта ад ВВП. І для таго, каб утрымацца на сусветным рынку, мы сёння павінны прыкладзіць усё намаганні на то, каб гэты працэнт павялічыць.

— Акрэсліце, калі ласка, асноўныя тэмы, якія плануецца закрануць на з'ездзе.

— Мяркуючы па заяўках, якія па-ступілі ў аркамітэт ад прадстаўнікоў навуковай грамадскасці, магу сказаць, што кола пытанняў, вынесеныя для абмеркавання, будзе сама шырокім. Безумоўна, нас сёння цікавіць заканадаўчае афармленне навукова-даследчай і укараняльнай дзейнасці, бо ўвогуле прававое поле ажно пераахаджана ёй, альбо прыняе. Пакуль што ў нас застаюцца яшчэ аспекты, якія тарможыць актыўнае развіццё навуцы ў розных галінах. Возьмем, напрыклад, вышэйшую школу. Паводле дзёючых нарматыўных актаў, вышэйшая школа павінна быць арганізаваная ў выглядзе ўніверсітэта, а нават з пазабюджэтных сваіх сродкаў яна не можа фінансаваць развіццё навуцы ў ўніверсітэце.

— А калі б існавала адпаведная норма, якая дазваляла б накіроўваць частку прыбытку на гэтыя мэты?

— Універсітэты маглі б фарміраваць лабараторыі, даследчыя цэнтры. Праблема яшчэ ў тым, што ВУН сёння практычна не маюць у штатне навуковых супрацоўнікаў. У нашым ўніверсітэце іх усяго 5. Безумоўна, мы вядзем ад-статкова влікі аб'ём навукова-даследчых работ, аднак у асноўным

два моманты: павысіць мінімальныя стаўкі малодшых навуковых супрацоўнікаў і асістэнтаў у вышэйшай школе і пенсійнае забеспячэнне. Пры такіх умовах моладзь пойдзе ў навуку. Я перакананы ў тым, што асноўнымі носьбітамі новых ідэй з'яўляюцца менавіта маладыя.

— Сёння адна з самых вострых праблем для Беларусі — энергазабеспячэнне. Яна будзе агучана на з'ездзе?

— Абявазкова — усебакова і комплексна. Мы — экспартна арыентаваная дзяржава, якая атрымлівае энергарэсурсы з-за мяжы. Для нас пытанні энергазабеспячэння і энергазаахавання надзвычай актуальныя. Асобную ўвагу плануецца звярнуць і на харчовую бяспеку і бяспэку прадуктаў харчавання. Гэта арыяжныя моманты для любой дзяржавы. Тут нашым вучоным ёсць над чым працаваць: селекцыя — раз, прадукцыйны патэнцыял жыл-вёл два, уборачная тэхніка, здольная працаваць ва умовах высокай ураджайнасці з мінімальнымі стратамі, — тры, удасканалванне перапрацоўкі сельгапрадукцыі — чатыры і іншы. Доўгі час мы арыентаваліся на то, што для забеспячэння сваіх патрэбаў на нашу 10-мільённую краіну нам неабходна збіраць 10 млн тон збожжавых. Але гэта — з улікам выкарыстання састарэлых адсталых тэхналогій. Сувесны вопыт паказвае, што Беларусь дастаткова сабраць 400—500 кг на аднаго жыхара, каб цалкам да-беспячэць сябе і яшчэ мець добра ў цэлым мяншчэ стаўленне грамадскай да навукова-даследчай і выкладчыцкай дзейнасці, масіравана праводзіць агітацыю па павышэнні статусу і іміджу навуковых супрацоўнікаў. І ўсё гэта — у звязцы з адпаведным фінансаваннем. Моладзь сёння нават на ранній стадыі свайго прафесійнага стаўлення рэальна ацэньвае: што кожная галіна занятасці можа ёй даць — жыллё, памер пенсіі. І калі высокакваліфікаваны спецыялісты выходзяць на больш чым сіпуюлю пажыццё, гэты факт сам па сабе не можа быць матывацыяй.

— Сёння дзяржава арыентуе навуку

НА ЗАХАД — З МІРАМ

Выстава Сціснутыя фільмы за сціснуты час

Падчас Дзён культуры Арменіі ў Беларусі ўзгадаюць знакамітых армян. Імя кінарэжысёра Сяргея Параджанава, напрыклад, вядомае не толькі ў межах былых саюзных рэспублік: яго фільмы набылі вядомасць за межамі Савецкага Саюза, але на радзіме прабавілі сабе дарогу да гледчага з цяжкасцю. І сам рэжысёр часта быў вымушаны жыць і ствараць насперак абставінам. Гэта добра ілюструе фотавыстава «Свет Сяргея Параджанава — мастацтва без межаў».

Армянін, які нарадзіўся ў Грузіі, працаваў ва Украіне, але пахаваў у Арменіі. Ён быў хутэйш, касмапалітам, нават здымаў кіно з мусульманскай тэматыкай у Азербайджане падчас армяна-азербайджанскага канфлікту ў канцы 80-х, ведаў, што значыць цензура, канфлікт з уладамі. Ён нават быў асуджаны, сядзеў у турме і доўгі час меў магчымасць працаваць у кіно. Тады яго захапленнем сталі калажы, якія Параджанаў называў сціснутымі фільмамі. Можна таму ён паважваў фотамастацтва, сам любіў фатаграфаванне, прымудваў сюжэты, станавіўся сам сааўтарам фатографіі. А з атрыманых фатографій потым рабіў калажы. На выставе, якая на некалькі дзён знайшла прытулак у памяшканні Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі, можна бачыць самага творцу і яго творчасць у выглядзе калажаў, рэпрадукцый яго вядомых работ. Пры ўсім трэба памятаць, што гэта той чалавек, які зняў судовае кіно, такіх, як «Ціні забытых продкаў» ці «Колер гранатаў». Падчас прэм'еры апошняга ў 1971 годзе ў Мінску Параджанаў выказаў свае погляды на жыццё, якія падарыла ўладам вельмі розкіш і абярнулася для аўтара вялікімі непрыемнасцямі. Цяпер ён гаворыць з мінчанамі моўчкі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

(Працяг. Пачатак у нумарах за 18—20, 23, 24 кастрычніка.)

Аб тэнісе і не толькі...
Зразумела, што ўсе пазнавальныя матэрыялы, надрукаваныя ў пяцірадных нумарах газеты, уключылі свет дзюкаю матчу Кубка Дэвіса па тэнісе. Таму для закрывання свайго дзённіка падарожніка хацелася б яшчэ раз вярнуцца да гэтай спартыўнай падзеі.

У асноўным усе перылеты, якія былі звязаны з матчам плей-оф Кубка Дэвіса Перу—Беларусь, я пастараўся дасканала перадаць у сваіх газетных матэрыялах. Тым не менш, сёння ўспамінаецца тое, што засталася «за кадром». Папераша, група падтрымкі з Беларусі. Паўтара дзесятка чалавек амаль на працягу трох дзён перабывала беларускімі думкамі ўсё карыстоўцаў самай бруднай метады для таго, каб збіць з рытму Максіма Мірнага ці Уладзіміра Валчукова. Улічваючы хуліганскі менталітэт гаспадароў, бацька Максіма Мірнага — Мікалай Мікалаевіч паспрабаваў арганізатару матча, каб да беларускай групы падтрымкі была прыстаўлена ахова. Дзюкаў яму за клопаты. Відэаочна, што Мікалай Мікалаевіч пранікся да зямлякоў павагай і любоўю, якія мужна супрацьстаялі шматлікім армянскім індэяў. Паўна, што ў памяці Мікалая Мірнага засталіся светлыя ўспаміны аб тым, як журналіст «Звязды» прыляцеў у Перу падчас наведвання лагера беларускай каманды ўручыў мэтр-у тэніса фірменную майку і кепку «Звязды», правёўшы такім чынам падліску кампанію на старэйшага беларускамоўнага выданне ў Паўднёвай Амерыцы. І гэта не гучныя словы: паводле слоў членаў каманды Мікалай Мікалаевіч у зямлякоўскай бейсболцы вельмі шмат часу на кортах і ў гатэлі...

Як ні дзіўна, але ў Ліме мы сустрэлі нямаю беларусаў, прычым не эмігрантаў, а «дзеючых». Напрыклад, на тэнісны арэнду штодня прыходзіла некалькі маладых людзей з цыркавай групы, якая раз'язджае па Перу з паказамі. Сустрэлі парачку з Мінска і ў адным з магазінаў, дзе прадавалі сувеніры. Прыемна адзначыць, што нават асіміляваныя беларусы, якія пражылі ў Ліме не адзін дзесятак гадоў, застаюцца чужымі людзьмі, якія па-зямляцку цэгла адносяцца да сваіх патрэбаў. Гэта я пра нашых гідэў, якія былі куратарамі беларускай групы падтрымкі на тэнісным матчы і большасцю экскурсій. Хоць і ў іх турбінізе моцна адраджаецца нахлыст, асабліва тады, калі справа тычыцца магчымасці скарыстацца медыцынскай страхоўкай. Зараз у першым прыводзіцца шмат прыкладаў, калі турыст за мяжой застаецца неабароненым перад рознымі страхавымі выпадкамі нават пры наяўнасці паўнацэннага страховага паліса. Я ў гэта павярэ, бо часткова з такой праблемай прыйшлося сутыкнуцца асабіста.

Тры дні актыўнага «хварэння» на адкрытых земляных кортах Лімы з дапамогай гучных дудак пры штодзённай вільготнасці надвор'я ў 98 працэнтаў паспрыялі таму, каб пад каронай запаліўся зуб. Зразумела, што мне спатрэбілася дапамога дантыста. Праўда, на маю просьбу аб медыцынскай дапамоце наша экскурсавод, дарчыня, ураджанка Астрахані, якая падмяняла сваіх калег, адказала: на зубны боль страхоўка не распраўджуваецца. Маўляў, чакайце, тры-чатыры дні — у Мінску сходзіце да стоматолога. У рэшце рэшт яна дала задні ход і кінула «пацыента» ў перуанскай сталіцы на волю лёсу. Немавернымі намаганнямі з дапамогай таварышаў і ўжо знаёмага перуанца, які хадзіў на тэніс і крэйку ведаў рускую мову, мне уда-

Сёння			
Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 7.48	17.38	9.50	10.03
Віцебск — 7.46	17.41	9.55	10.04
Магілёў — 7.46	17.41	9.55	10.03
Гомель — 7.39	17.42	10.03	9.57
Брэст — 8.10	18.07	10.04	9.57
Брэст — 8.07	18.11	10.04	9.57

Надвор'е на заўтра

...у суседзях

ВАРШАВА	+11 — +12 °C	Без ападкаў	МАСКВА	+8 — +10 °C	Без ападкаў
ВІЛЬНІЮС	+10 — +12 °C	Без ападкаў	РЫГА	+8 — +10 °C	Без ападкаў
КІЕЎ	+9 — +11 °C	Без ападкаў	С-ПЕЦЯРБУРГ	+7 — +9 °C	Без ападкаў

В извещение о проведении открытого аукциона по продаже объектов недвижимости расположенных в г. Борисове по ул. Обертобенной, опубликованное в газете «Звязда» от 12.10.2007 г., вносятся изменения: «Лот № 1: здание столовой № 1, общ. пл. 1381 кв.м. Начальная цена с НДС — 324 512 751 бел. руб. Лот № 2: кафе «Витязь» (с оборудованием и мебелью), общ. пл. 557 кв.м. Начальная цена с НДС — 175 817 050 бел. руб. Лот № 3: свинарник, общ. пл. 528 кв.м. Начальная цена с НДС — 18 928 673 бел. руб.»

Контактный телефон (8017) 224 61 34. Наш сайт в Интернете: www.rlt.by.

КУП «Минский областной центр учета недвижимости»
проводит открытый аукцион по продаже производственной базы (здание административно-бытового корпуса площадью 262,0 кв. м, здание боксов для хранения машин — 623,0 кв. м, ж/б ограждение), расположенной в г. Бобруйске по ул. Урицкого, д. 106а. Начальная цена — 171 000 000 бел. руб. с НДС. Площадь земельного участка 0,4445 га. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 23.06.2007 г. Аукцион состоится 06.11.2007 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, к. 321. Заявление на участие и необходимые документы принимаются по 05.11.2007 г. до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, д. 5, к. 326. Контактный телефон (8017) 224 61 34. Наш сайт в Интернете: www.rlt.by.

25 кастрычніка

1892 год — у Мінску адбылося ўрачыстае адкрыццё конна-железнай дарогі, якая звязвала чыгуначныя вакзалы і ўскрайкі горада з цэнтрам. У першыя дні мінская конка перавозіла прыблізна п'ятую частку насельніцтва горада. Мінск стаў частвёртым горадам Расійскай імперыі (пасля Пецярбурга, Масквы і Растова), які меў такі від транспарту.

1881 год — нарадзіўся Пабло Руіс Пікасо, вялікі іспанскі мастак. Агульны кошт работ Пікасо пераўравае 1 мільярд долараў. Ён не толькі школу, не навучыўся пісаць, меў 7 жонак.

«Ні адно сказанае слова не прынесла столькі карысці, колькі мнства нясказаных».
Плутарх (45—127), старажытнагрэчаскі пісьменнік і гісторык.

Дзве даты:
— Чакай, мужык, ты спачатку паглядзі, хто там у катла!
Глядзіць — а там начальнік, цешка, дайнік і сусед...
— І сапраўды рай!

Цытата дня:
Калі вы думаеце, што жаночы пол слабы, паспрабуйце ноччу перацягнуць коўдру на свой бок.
Трапіў мужык на той свет. Анёлы казалі — у вырай. Ён заходзіў у вароты — а там катлы, патэльні...

Крынічка

Рубрыку вядзе Валяціна ШПІЛЕўСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 26 (244)

Значэнне культуры-папярэдніцы

На агародзе выкарчаваныя кусты садовых суніц, ці можна будзе на гэтым участку пасадзіць таматы, пасля якой культуры лепш высаджваць памідоры, які ўчастак выбраць для суніц і якая культура павінна быць іх папярэдніцай?
М. Іванюў, в. Зелінец Карэліцкага раёна.
Пад садовыя суніцы лепш адводзіць роўныя ўчасткі ці з невялікім схілам. Такія ўчасткі больш цёплыя, на іх не застоіваюцца вада і халоднае паветра, гэта змяняе небяспечна вымаканыя раслін, а таксама пашкодзіць кветкі замарозкамі. Зусім непрыгодныя для суніц высокія адкрытыя ўчасткі і крутыя схілы. Зімой тут здзімуваецца снег, і суніцы моцна вымарзаюцца. Нельга высаджваць суніцы і на нізкіх, асабліва сырых мясцінах. Вясяной на гэтых участках сцяжка вады і на іх затрымліваецца халоднае паветра, таму суніцы церпяць ад вымакання і позніх вясновых замарозкаў. На нізкіх мясцінах даўжэй затрымліваецца раса і туман, што прыводзіць да больш моцнага пашкоджання пладоў шэрай гніллю. Трэба паклапаціцца, каб участак засцерагаўся з боку паўночных і ўсходніх вятроў, якія высушаюць участак. Пазбягайце зацэпеных і сырых участкаў.

Вялікае значэнне для паспяховага вырошчвання садовых суніц маюць культуры-папярэднікі. Такімі з'яўляюцца бабовыя (боб, гарох, фасоль), розныя віды капусты, салата, шпінат, радыска, цыбуля, часнок, пятрушка, кармавыя і сталовыя буракі, морква. Непажадана высаджваць пасля бульбы і таматаў — гэтыя культуры маюць агульныя хваробы з суніцамі. Пасля садовых суніц добрыя вынікі даюць пасевы на зялёнае ўгнаенне лубіны, фазэллі, азімага жыта. І яшчэ наконт севазвароту. Есць расліны, якія ўзмагваюць агульныя адну: таматы непажадана высаджваць пасля бульбы, бабы пасля канюшыны; адмоўна рэагуюць на паўночную сцягу сталовыя буракі, гарох, капуста. А вось добрым папярэднікам таматаў з'яўляюцца аднагодковыя кармавыя культуры, агуркі, цыбуля, ранняя і цвятная капуста.

Чорныя парэчкі — па правілах

«У мяне дрэнна пладаносць чорныя парэчкі: галінак мала і яны амаль голяя, крышачку ягад. Многа кустоў паражына махровасцю. Што зрабіць, каб чорныя парэчкі не хварэлі?»
Н. Лагунова, в. Сморгонь.
Чорныя парэчкі вельмі рэагуюць на засаленне глебы. Таму яны не пераносяць моцных ўгнаенняў, такіх, як свежы гной, тлушчыны, памёт, канцэнтраваныя раствары мінеральных ўгнаенняў ці густы настой поплу. Пры лішчы ўгнаенняў, а таксама пры пападанні ў зямлю вялікай колькасці мыйных сродкаў, кухоннай солі, іржы, сухой фарбы са сцен будоў парэчкі ў хуткім часе захворваюць. Пры лёгкім забруджанні глебы першай на чорных парэчках з'яўляецца мучністая раса, затым антракноз. Пры цяжкім атручэнні, асабліва хлорам, кусты паражыюцца самым небяспечным захворваннем — махровасцю. Таму, каб здаровыя парэчкі радалі вас, прытрымлівайцеся некаторых правілаў вырошчвання:

1. На участку іх трэба высаджваць як мага далей ад умывальнікаў і кампоставых куч.
2. Чыстае перагнойнае ўгнаенне для чорных парэчак рыхтуюцца асобна з перагнойнага лісця, травы ці гною, але без дабаўлення фекальнага кампосту альбо харчовых адходаў.
3. Усе ўгнаенні ўносяцца з восені, каб талія воды вымылі выпадкова занесеныя літкі соляў.
4. Пры абрэзцы парэчак непажадана карыстацца сякатарам. Пры дапамозе яго лёгка ўзбуджальнікі хвароб могуць пераносіцца з паражыных раслін на здаровыя. У парэчак крохка драўніна, таму галінкі, старэйшыя за 5 гадоў, можна проста выломліваць (аголена драўніна замазваецца садовым вараем).
5. За здаровых кустоў пастаянна зразаць і ўкараняць чаранкі, садзіць маладыя кусты далей ад дарослых.

Барбарыс любіць абрэзку

У майм садзе расце барбарыс і мне вельмі падабаецца гэта расліна, але ён моцна разрастаецца. Ці будзе ён пладаносны, калі яго крону падразаць і як яго лепш размяжваць?
М. Віёла, г. Віцебск.
Барбарыс — калючы кустарнік, які разрастаецца даволі хутка, з невялікімі бела-зялёнымі, а ўвосень вогненна-чырвонымі лісціцамі і цвіце ў май — куст усыпаны залаціста-жоўтымі духмянымі кветкамі. Увосень кусты барбарысу пакрываюцца ярка-чырвонымі, пурпуровымі ці чорнымі пладамі. Яго ягады вызначаюцца своеасаблівым смакам, іх дадаюць у варэнне з іншых пладовых культур. У дзікім выглядзе барбарыс сустракаецца ў гарах Каўказа і Сярэдняй Азіі. Вельмі непатрабавальная культура, расце на любых глебах, але ўсё ж родам яна з камяністых глебаў, таму на садовым участку лепш за ўсё расце з дабаўленнем у прыствольны круг буйназярністага пяску.

Самы просты спосаб размяжвання — дзеленнем куста. Барбарыс настолькі добра прыжываецца, што выносіць простую высеку асновы куста вострай рыдлёўкай ці сякерай. Ярка-жоўтыя карані барбарысу — крыніца лячэбнага рэчыва берберыну, якога таксама многа ў ягадах. Берберын прымяняецца для лячэння захворванняў печані і жоўцевага лухіра. Як і большасць кустоў, барбарыс не толькі не баіцца, але і любіць моцную абрэзку. Раз у 1-2 гады ў яго трэба выразаць некалькі самых старых галінак. Пазнаць, што яны старыя, вельмі проста: яны апускаюцца найбольш нізка, выгінаюцца. Менавіта з-за гэтых выгінаў расліны атрымліваюцца занадта разгалінаванымі і, ствараюцца ўражанне, недагледжанымі. Куст з маладых прамых парэчак зойме менш месца і будзе вызначацца больш устойлівым пладанашэннем.

Як і большасць кустоў, барбарыс не толькі не баіцца, але і любіць моцную абрэзку. Раз у 1-2 гады ў яго трэба выразаць некалькі самых старых галінак. Пазнаць, што яны старыя, вельмі проста: яны апускаюцца найбольш нізка, выгінаюцца. Менавіта з-за гэтых выгінаў расліны атрымліваюцца занадта разгалінаванымі і, ствараюцца ўражанне, недагледжанымі. Куст з маладых прамых парэчак зойме менш месца і будзе вызначацца больш устойлівым пладанашэннем.

Самы просты спосаб размяжвання — дзеленнем куста. Барбарыс настолькі добра прыжываецца, што выносіць простую высеку асновы куста вострай рыдлёўкай ці сякерай. Ярка-жоўтыя карані барбарысу — крыніца лячэбнага рэчыва берберыну, якога таксама многа ў ягадах. Берберын прымяняецца для лячэння захворванняў печані і жоўцевага лухіра.

Як і большасць кустоў, барбарыс не толькі не баіцца, але і любіць моцную абрэзку. Раз у 1-2 гады ў яго трэба выразаць некалькі самых старых галінак. Пазнаць, што яны старыя, вельмі проста: яны апускаюцца найбольш нізка, выгінаюцца. Менавіта з-за гэтых выгінаў расліны атрымліваюцца занадта разгалінаванымі і, ствараюцца ўражанне, недагледжанымі. Куст з маладых прамых парэчак зойме менш месца і будзе вызначацца больш устойлівым пладанашэннем.

Любую і даругую дачушку, сястрычку і ўнучку Волгу Валер'ёўну ШАРКУТ'віншумем з паўналеццем.
Будзь заўсёды прыгожай — і душой, і сабой, Будзь заўсёды любімай — і вясной, і зімой. Не схіляйся рабіндай нават цяжка калі, Будзь заўсёды шчаслівай і з марай жыць.
3 павагай і любоўю родныя, в. Жукоўшчына.

Самы просты спосаб размяжвання — дзеленнем куста. Барбарыс настолькі добра прыжываецца, што выносіць простую высеку асновы куста вострай рыдлёўкай ці сякерай. Ярка-жоўтыя карані барбарысу — крыніца лячэбнага рэчыва берберыну, якога таксама многа ў ягадах. Берберын прымяняецца для лячэння захворванняў печані і жоўцевага лухіра.

Слушныя пароды

Асенні догляд ствалоў
Праверце спілы на яблынях, што засталіся пасля вясновай абрэзкі. Самыя вялікія спілы паўторна замажце садовым вараем, гэта засцеражэ драўніну ад зімовага высушвання (зімой дрэвы знаходзяцца ў абязводжаным стане і лёгка перасыхаюць у адкрытых месцах). Зручны інструмент для ачысткі ствалоў ад старой кары — садовая піла. Яе зубчыкі лёгка саскрэбаюць самую непадатлівыя часткі кары. Вышышайце ствалы і шклетныя галінкі да жывого зялёнага слою, не баючыся пашкодзіць яго. Драўніна «па жывому» садзейнічаюць патаўшчэнню ствала, а тоўсты ствол, як вядома, залог ураджаю.

Ці правільна вы прыгінаеце маліну?
Прыгнутыя для зімоўці сціблы для маліны часта аказваюцца пашкоджанымі снежным покрывам. Каб прадухіліць паломку парэчак, у месцы выгіну пад іх трэба змяшчыць якую-небудзь апору. Зручна выкарыстоўваць развілікі галінак, якія засталіся пры абрэзцы, напрыклад, яблыні.

Палівалка для расады
Расаду даводзіцца паліваць часам па некалькі разоў на дзень. Для гэтага выкарыстоўваюць звычайную поліэтыленавую бутэльку або лейку для паліва пакаёвых раслін, у якіх адзіны недахоп: ваду цяжка стрымліваць, яна бяжыць вельмі моцна і размывае зямлю. Асабліва цяжка праводзіць «тонкі» паліў радыкоў расады, якая толькі што ўзышла. Больш зручна карыстацца ўдаканаленай палівалкай: бутэлька з носікам-трубачкай. Вада з яе ідзе толькі калі націснуць на бутэльку. «Носік» можна вырабіць з пустага стрыхняў ручкі і прымацаваць сіліконавым клемам альбо пластылінам. Паспрабуйце, і вы пераканаецеся, што гэта вельмі зручная палівалка.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСЬКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХАНЕНКА, Т. ПАДАЛІЦ, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЎЛКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСЬКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЫНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 287-19-19 (тэл./факс); аддзелаў: псіхмай — 287-18-64, падлікі і раскладування — 287-18-51, юрыдычныя — 287-19-68, сакратарыята

— 292-05-82, адказны за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Мясцовае самакіраванне» — 292-21-03, ул. Савіцкая, 13; у Брэсце: 20-37-98, Віцебску: 24-31-92, Гродне: 43-25-29, Гомелі: 17-13-92, Баранавічах: 7-26-02, Магілёве: 32-74-31; бухгалтэры: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287-17-79, e-mail: reklama@zvzyzda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292-04-52.
http://www.zvzyzda.by E-mail: info@zvzyzda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакаідае за сабой права не ўступаць у перапіску з

аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.517. Індэкс 63850. Зак. № 5824. Нумар падпісанні ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12